

Προς τον

Αν. Υπουργό Οικονομίας & Ανάπτυξης

κ. Α. Χαρίση

Αξιότιμε κε Υπουργέ,

Σας ευχαριστούμε ιδιαίτερα για την επίσκεψη σας σήμερα στη Συνεταιριστική Τράπεζα Θεσσαλίας.

Η αναγνώριση από την πλευρά σας της σημαντικότητας του ρόλου μας στις τοπικές οικονομίες και η βούληση σας για την επίλυση των προβλημάτων μας, επιβεβαιώνονται τόσο από τις παρεμβάσεις σας σε κρίσιμες στιγμές για τις Συνεταιριστικές Τράπεζες, όσο και από την εκπροσώπηση του Οικονομικού Επιτελείου της Κυβέρνησης σε ανώτατο επίπεδο.

Σας παραθέτουμε:

1. Κείμενο με κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Συνεταιριστικές Τράπεζες καθώς και τις προτάσεις μας.
2. Επεξηγηματικό παράρτημα.

Με εκτίμηση,

Αναστάσιος Νικ. Λάμπας

Πρόεδρος ΔΣ & Εκτελεστικό Μέλος

A. ΑΜΕΣΑ ΘΕΜΑΤΑ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

1. ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ

Η απώλεια καταθέσεων στο Τραπεζικό Σύστημα το 2013 & 2015 σε συνδυασμό με την αδυναμία αποταμίευσης σε μεγάλο μέρος της Ελληνικής Κοινωνίας δημιουργεί συνθήκες ασφυξίας ρευστότητας ιδιαίτερα στις Συνεταιριστικές Τράπεζες που αντλούν κεφάλαια μόνο από καταθέσεις ή ομολογιούχους.

Επιπρόσθετα τα νέα δεδομένα με τη μεταφορά των αποθεματικών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης στην ΤτΕ σε συνδυασμό με τους στενούς δεσμούς των Συνεταιριστικών Τραπεζών με τις τοπικές κοινωνίες και την τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο αρκετές Συνεταιριστικές Τράπεζες μιας και οι αποταμιεύσεις των φορέων αυτών αποτελούν ποσοστό μέχρι και 25% του συνόλου των καταθέσεων τους.

Πρόταση:

Θα πρέπει οι Συνεταιριστικές Τράπεζες να εξαιρεθούν από το μέτρο αυτό όπως το Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων.

Η πολιτεία θα πρέπει να βρει πηγές κεφαλαίου στήριξης της ρευστότητας των Συνεταιριστικών Τραπεζών. Ρευστότητα που οι Τράπεζες δεσμεύονται να επιστρέψουν σε χρηματοδοτήσεις για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις ενισχύοντας έτσι σημαντικά την κοινωνική συνοχή.

2. ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Η συνεχής αύξηση των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τα επόμενα χρόνια προκύπτει από τον Κανονισμό (ΕΕ 573), σύμφωνα με τον οποίο:

Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα 1, το απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίων (0,625%) για κάθε χρόνο μέχρι το 2019, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα 2 κατόπιν της Εποπτικής Αξιολόγησης (SPER), που ξεκίνησε το 2016 και θα συνεχίζεται κάθε χρόνο, διαμορφώνουν το σύνολο των κεφαλαιακών απαιτήσεων, με συντηρητικούς υπολογισμούς κατ' ελάχιστο στο 12% για το 2019, σύμφωνα με το παράδειγμα που παρουσιάζεται στο Παράρτημα 1.

Με βάση τον δείκτη των Συνεταιριστικών Τραπεζών, από τις 9 Συνεταιριστικές Τράπεζες, μόνο μια τον υπερκαλύπτει και άλλη μία βρίσκεται οριακά.

Σε αυτό δεν υπολογίζονται πιθανές κεφαλαιακές ανάγκες από την εφαρμογή των IFRS 9 και των Stress Tests του 2018.

Πρόταση:

Επειδή τα μέλη των Συνεταιριστικών Τραπεζών είναι κατά 80% μικρομεσαίες επιχειρήσεις που την περίοδο αυτή αδυνατούν να συμμετέχουν σε αυξήσεις κεφαλαίων και επειδή οι Συνεταιριστικές Τράπεζες δεν έχουν λάβει κεφαλαιακή ενίσχυση από το Ταμείο

Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, η αύξηση κεφαλαίου με μερίδες και ομόλογα μπορεί να πραγματοποιηθεί ως εξής:

- Επειδή στην αύξηση του 2015 σημαντική συμβολή είχε το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και άλλα νομικά πρόσωπα που συνδέονται με το Δημόσιο Τομέα, να εξεταστεί η δυνατότητα αντίστοιχων οργανισμών να συμμετάσχουν σε πιθανές αυξήσεις κεφαλαίων με συνδυασμό μεριδίων και ομολόγων.
- Να εξεταστεί η δυνατότητα συμμετοχής Υπερεθνικών Οργανισμών (EBRD – European Bank of Reconstruction and Development, Παγκόσμια Τράπεζα κα).
- Να εξεταστεί η δυνατότητα συμμετοχής των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο κεφάλαιο των Συνεταιριστικών Τραπεζών, λόγω του ιδιαίτερου τοπικού τους χαρακτήρα.

3. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ & ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της τοπικής οικονομίας απαιτεί πρόσβαση των Συνεταιριστικών Τραπεζών σε φθηνούς και επαρκείς πόρους.

Μέχρι σήμερα μόνο μια Συνεταιριστική Τράπεζα αξιοποιεί πόρους της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και μόνο δύο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων σε μικροδάνεια, ενώ για πολλά χρηματοδοτικά εργαλεία (πχ Εξοικονομώ κατ' οίκον) υπήρχε αποκλεισμός των Συνεταιριστικών Τραπεζών.

Πρόταση:

- Από την πλευρά μας είμαστε σε επαφή με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ.), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (EIF) και το ΕΤΕΑΝ και έχουμε λάβει διαβεβαιώσεις συμμετοχής στους πόρους. Θα βοηθούσε όμως πολύ η πρόνοια για παροχή τεχνογνωσίας ώστε το σύνολο των Συνεταιριστικών Τραπεζών να αξιοποιήσουν την πηγή αυτή.
- Πιστεύουμε και το έχουμε διαπιστώσει, ότι από πλευράς της Κυβέρνησης γίνονται ουσιαστικές προσπάθειες συμμετοχής των Συνεταιριστικών Τραπεζών στα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία. Σε αυτή την κατεύθυνση ζητάμε τη συνδρομή σας στα νέα προγράμματα που συνδέονται με την τοπική ανάπτυξη, τις υποδομές και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, σε επίπεδο Περιφέρειας, να υπάρξει, λόγω της τοπικής παρουσία, προνομιακή μεταχείριση για τις Συνεταιριστικές Τράπεζες.

4. ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ – ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Το κόστος των Συνεταιριστικών Τραπεζών, με ελάχιστες εξαιρέσεις, είναι σημαντικά αυξημένο έναντι των Συστημικών για δύο κυρίως λόγους:

α) Αυξημένες απαιτήσεις των Εποπτικών Αρχών σε νέες οργανωτικές δομές, συστήματα και εξοπλισμό υψηλού κόστους κτήσης και λειτουργίας.

β) Η αυξανόμενη με ραγδαίους ρυθμούς χρήση της ηλεκτρονικής τραπεζικής προϋποθέτει ακριβό εξοπλισμό, συστήματα και δομές με μεγάλο αριθμό εξειδικευμένου προσωπικού.

Τα παραπάνω συνδέονται άμεσα με το μικρό μέγεθος και την ουσιαστική έλλειψη κοινών παροχών Κεντροποιημένων Υπηρεσιών για τις Συνεταιριστικές Τράπεζες.

Για την αντιμετώπιση του κρίσιμου αυτού ζητήματος υλοποιούμε ήδη τις αποφάσεις που έχουμε λάβει και παράλληλα διαμορφώσαμε προτάσεις σύμφωνα με παρακάτω:

- Ανάπτυξη Συμπληρωματικού Τραπεζικού Συστήματος

Η ενιαία ανάπτυξη του συμπληρωματικού τραπεζικού τομέα αποτελεί προϋπόθεση βιωσιμότητας και ανταγωνιστικής λειτουργίας.

Στο σύστημα αυτό εντάσσονται οι εννέα Συνεταιριστικές Τράπεζες, η Attica Bank και το Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων και το ΕΤΕΑΝ.

Οι 4 αυτές οντότητες, που έχουν συνολικά ενεργητικό 14 δις, χορηγήσεις 11 δις και μεγάλο δίκτυο Καταστημάτων Πανελλαδικά, μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και να συμβάλλουν στην ανάκαμψη της οικονομίας, ιδιαίτερα σε επίπεδο Περιφέρειας.

Στην κατεύθυνση αυτή έχουμε ήδη προχωρήσει στις παρακάτω ενέργειες:

- I. Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες και το Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων προχωρούν σε συνεργασία για χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων ΟΤΑ για τη δημιουργία υποδομών, αυτόνομα ή μέσω ΣΔΙΤ (ενέργεια, πάρκινγκ, αστικές αναπλάσεις, ύδρευση – άρδευση, φωτισμός, αφαλάτωση κλπ), κύρια με κεφάλαια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.
- I. Έχουν ξεκινήσει συζητήσεις και έχουν υποβληθεί προτάσεις στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων για παροχή τόσο δανείων σε ΜΜΕ, όσο και εγγυήσεων μέσω του θεσμού του microfinance σε μικρές επιχειρήσεις, κοινωνικές επιχειρήσεις κλπ.
- II. Έχει υπογραφεί νέα σύμβαση συνεργασίας των Συνεταιριστικών Τραπεζών με τον ΕΦΕΠΑΕ (Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα & Επιχειρηματικότητα) που χειρίζεται τα προγράμματα ενίσχυσης των μικρομεσαίων Επιχειρήσεων την προγραμματική περίοδο που ξεκινά.
- III. Είμαστε σε στενή συνεργασία με το ΕΤΕΑΝ για την αξιοποίηση των νέων χρηματοδοτικών εργαλείων.

Πιστεύουμε ότι με τη συνεργασία των παραπάνω τραπεζικών οντοτήτων, πέραν των σημαντικών οικονομικών κλίμακας και της ανταγωνιστικής λειτουργίας, δημιουργούνται οι δυνατότητες απορρόφησης σημαντικών κονδυλίων και υλοποίησης στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης και ενίσχυσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

- IT και το νέο Κανονιστικό Πλαίσιο

Είναι σε εξέλιξη συζητήσεις μεταξύ Συνεταιριστικών Τραπεζών για την αντιμετώπιση των αναγκών που προκύπτουν από το Κανονιστικό Πλαίσιο σε εξοπλισμό, συστήματα, προϊόντα και υπηρεσίες.

Παράλληλα είναι ανάγκη να υιοθετηθεί από τις Εποπτικές Αρχές η Αρχή της Αναλογικότητας για την εφαρμογή της Εταιρικής Διακυβέρνησης και ιδιαίτερα η υποχρεωτική συμμετοχή δύο υπευθύνων προσώπων στο Δ.Σ.

Η υποχρέωση αυτή, ιδιαίτερα για τις μικρές Συνεταιριστικές Τράπεζες και λόγω των περιορισμών σε πρόσωπα, είναι δύσκολο να ικανοποιηθεί και πρέπει να περιορίζεται σε ένα υπεύθυνο πρόσωπο.

- Συγχωνεύσεις

Παρά το γεγονός ότι την τελευταία 10ετία έγιναν δύο προσπάθειες συγχωνεύσεων, η υπόθεση αυτή δεν προχώρησε για τους παρακάτω λόγους :

- Η συγχώνευση Τραπεζών με διαφορετικούς δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας δεν δημιουργεί ένα νέο ισχυρό κεφαλαιακά ίδρυμα με αποτέλεσμα να υπάρχει διστακτικότητα και επιφυλάξεις.
- Το θεσμικό πλαίσιο που αφορά τις Συνεταιριστικές Τράπεζες είναι το ίδιο με τις συγχωνεύσεις Εμπορικών Τραπεζών, με αποτέλεσμα να μην αντιμετωπίζονται οι ιδιαιτερότητες και οι ανάγκες του Θεσμού.
- Στις περιπτώσεις συγχωνευμένων πιστωτικών ιδρυμάτων δεν υπάρχει δυνατότητα χρήσης της αναβαλλόμενης φορολογίας καθώς για το υπόλοιπο των ζημιών δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 3 του αρθ. 4 του Ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151Α).

Στο παράρτημα 1 υπάρχει ανάλυση του θέματος και πρόταση τροπολογίας του σχετικού Νόμου.

Σημειώνεται ότι αυτή η δυνατότητα υπάρχει ήδη στις ΑΕ και ΕΠΕ με το Ν. 4172.

Πρόταση

Πέρα από την παραπάνω τροπολογία κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί ένα πλαίσιο φορολογικών μέτρων και κινήτρων που ευνοούν τη συγχώνευση συνεταιριστικών τραπεζών και προτείνουμε να προγραμματιστεί συνάντηση για το θέμα αυτό, αλλά και γενικότερα για το θέμα των συγχωνεύσεων, με συμμετοχή εμπειρογνομόνων, με στόχο να υπάρξει ολοκληρωμένη πρόταση.

- Καθυστερήσεις – Διαχείριση κόκκινων δανείων

Οι καθυστερήσεις των Συνεταιριστικών Τραπεζών βρίσκονται στα μέσα επίπεδα του τραπεζικού συστήματος. Για την αντιμετώπισή τους με βάση το νέο θεσμικό πλαίσιο και τις απαιτήσεις των εποπτικών αρχών, προχωράμε σε βελτιώσεις στην Οργανωτική Δομή, τα συστήματα και σε συνεργασίες.

Πρόταση

- Είναι απαραίτητο στις συναντήσεις και στις Επιτροπές των Υπουργείων και της ΤτΕ να υπάρχει εκπροσώπηση της Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών.
- Στην αντιμετώπιση κοινών πιστούχων σε καθυστερήσεις σε επίπεδο περιφέρειας να συμμετέχει και η αντίστοιχη Συνεταιριστική Τράπεζα.
- Στη νομοθέτηση διαδικασιών και προϋποθέσεων για την αντιμετώπιση των καθυστερημένων δανείων και στη δημιουργία Νόμων να αντιμετωπίζονται ισότιμα οι Συνεταιριστικές Τράπεζες και να έχουν πρόσβαση σε όλες τις πλατφόρμες και εργαλεία.
- Ήδη Συνεταιριστικές Τράπεζες προχωρούν σε συζητήσεις με Servicers και πιθανόν να υπάρξει ενιαία αντιμετώπιση, όμως κρίσιμο θέμα είναι η βούληση της Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση του θέματος αυτού.